

BUDA+

WANDELING DOORHEEN BUDA

De zone waar BUDA deel van uitmaakt wordt ingesloten door de kernen van Vilvoorde, Machelen en Haren. De drassige weilanden tussen deze kernen, gelegen bij de Willebroekse vaart (1561), de Zenne en de Woluwe, vormden tot de 19de eeuw een weinig aantrekkelijke vestigingsplaats. De groeiende aantrekkingskracht van de Brusselse afzetmarkt en de verdere ontsluiting via spoorweg (1835) en verdiepte vaart (1830) maakten het de investering waard om de terreinen bouwrijp te maken.

Tijdens het Interbellum kende het gebied een grootschalige industrialisatie geënt op een sterk uitgebreid netwerk van wegen en industriële spoorwegverbindingen. De vaart werd gemoderniseerd tot het huidige zeekanaal Brussel-Schelde (1922) en werd zo bevaarbaar voor zeeschepen tot 4500 ton en binnenschepen tot 9000 ton. Meer dan 100 bedrijven van allerlei allooi vestigden zich in de industriezones: chemische industrie, autoassemblage en aanverwante bedrijven, voedingsindustrie, vervaardigers van onderhoudsproducten en verfstoffen, centrale verwarmingsapparaten en kachels, metaalconstructiebedrijven, handelaars in exotische houtsoorten en de bouwnijverheid waren in hoge mate vertegenwoordigd.

Na WOII die heel wat schade toebracht, herstelde de industriële dynamiek zich snel tot, in de jaren 1970, de economische crisis uitbrak met talrijke falingen en bedrijfssluitingen als gevolg.

1 Firma & Cantine
Schaarbeeklei 636, Vilvoorde

Firma & Cantine zijn ondergebracht in een gerenoveerd fabrieksgebouw. Firma is een creatieve co-working office voor en door startende ondernemers en creatievelingen. Cantine is een onderdeel van Firma en vormt zo de perfecte pauzeerplek of afsluitbar. Je kan er ook terecht voor feestjes en lunches.

2 Octa +
Schaarbeeklei 600, Vilvoorde

Octa+ is een Belgisch energiebedrijf met hoofdkantoor in Vilvoorde. Het bedrijf levert elektriciteit, aardgas, brandstof en huisbrandolie aan meer dan 100.000 klanten. De geschiedenis van het bedrijf klimt op tot 1881 toen de firma Becquevort werd opgericht. Aanvankelijk gericht op huisvuilophaling, legt het bedrijf zich nadien toe op de distributie van steenkool en later stookolie. Sinds 2010 leveren ze ook groene elektriciteit en aardgas.

3 Vranckx
Harensessteenweg 482, Vilvoorde

Vranckx is een bedrijf voor de import en export van planten, bomen en dennen, kunstmatige bloemen en vruchten en kerstartikelen van hoge kwaliteit. Vranckx is een gevestigd bedrijf en heeft zich over generaties ontwikkeld in heel Europa en ver daarbuiten. Haar verkoop is ook uitsluitend gericht naar professionele afnemers.

4 Aquiris
Vilvoordselaan 450, Haren

De verontreiniging van de Zenne is vanaf 1850 een grote zorg. Pas in de 21ste kwam er een oplossing met het in gebruik nemen van de waterzuiveringsstations Brussel-Zuid (2000) en Brussel-Noord (2007). Dit laatste station, uitgebaat door Aquiris, behandelt het afvalwater van 1,4 miljoen inwoners. Met spectaculaire resultaten: al in de zomer van 2007 zwom er opnieuw vis in de Zenne.

5 Budabrug
Vaartdijk, Haren

Al in 1931 werd er op initiatief van Chemin de Fer Industriel (CFI) een brug gebouwd om de cokesfabriek per spoor te ontsluiten. De huidige brug dateert van 1955, was aanvankelijk enkel voor treinverkeer bedoeld, maar mag vandaag toch ook door auto's gebruikt worden.

6 Voormalige Eternitfabriek
Budasteenweg 96-100, Haren

De geschiedenis van de gekende fabrikant van bouwmaterialen Eternit start in 1905 wanneer Alphonse Emsens op deze plek een vezelcementfabriek opricht. Hier werden vlakke platen uit vezelversterkt cement gemaakt. De gezondheidsrisico's door opname van asbest in het lichaam waren toen nog niet gekend; ondertussen maakt het bouwmaterialenbedrijf Eternit geen gebruik meer van deze grondstof. In 1923 verhuist de fabriek naar Kapelle-op-den-Bos, waar het vandaag nog steeds gevestigd is. Een aantal oude fabriekspanden uit die tijd bestaan nog. Jammer genoeg is de site vandaag sterk vervuild.

7 Cokeries du Marly
Vilvoordsesteenweg, Neder-over-Heembeek*

De kwalijke reputatie als vuile, grauwe industriële zone is vooral te danken aan de aanwezigheid van niet minder dan drie grote cokesfabrieken op een afstand van slechts 4 km. De jongste, Cokeries du Marly aan de overzijde van het kanaal, werd in 1930 gebouwd. De fabriek werd in 1993 omwille van milieuhinder gesloten; in 2005 werden de gebouwen gesloopt. Hier vestigden zich ondertussen het bedrijfspark Galilée van citydev.brussels, Keolis Eurobussing en B-post Brussel X.

8 Zeekanaal Brussel-Schelde*

De ontwikkeling tot succesvolle industriezone is in belangrijke mate te danken aan de ligging langs het kanaal. De aan- en afvoer van hout, bouwmaterialen of steenkool kon gemakkelijk langs het kanaal verlopen. De aanwezigheid van belangrijke bedrijven zoals Eternit (bouwmaterialen), De Bock (prefab betonelementen), Bosquet (houthandel) en niet minder dan drie cokesfabrieken zijn hiervan het beste bewijs.

9 Broekplein
Vilvoorde *

Moulins de Trois Fontaines (1893-1984) was in het interbellum een van de grootste bloemmolens van Europa. Na de fusie met de Meuneries Bruxelloises in 1984 sluit de fabriek. De imposante gebouwen werden pas in 1998 gesloopt. Op deze voormalige industriële site verrijst vandaag een nieuwe woonwijk met 1.000 wooneenheden, winkels en een school. Over het kanaal komt een nieuw fiets- en voetgangersbrug.

10 De Kruitfabriek
Steenkaai 44D, Vilvoorde

De naam Kruitfabriek verwijst naar een oude explosievenfabriek die in 1919 ontplofte en 14 dodelijke slachtoffers maakte. In de jaren 1920 bouwde De Bock hier het bedrijventrum L'Industrielle (vandaag de thuisbasis van Woestijnvis en Vier). De Kruitfabriek, dat deel uitmaakte van dit grote complex met zelfs een eigen cité, doet nu dienst als een soort van cultureel geïnspireerde schuilplaats. Artiesten vinden er een atelier, muziekgroepen een repetitieruimte en individuen, een (soms...) rustige plek waar er steeds iets te beleven valt! Expo's, lezingen, concerten, feestjes, marktjes,...

11 Hoek Harensessteenweg – Sluisstraat / W. De Backerstraat, Vilvoorde

Op het brownfieldterrein van het vroegere brandstofdepot L'Alliance voert OVAM momenteel een bodemsanering uit. De zone die verontreinigd is door de brandstofleiding naar het kanaal, wordt gefaseerd aangepakt: het deel tussen kanaal en Zenne gebeurde in het voorjaar van 2017, het deel tussen Zenne en Harensessteenweg volgt in het najaar van 2018. De verdere sanering van het terrein gebeurt in afstemming met de plannen voor de heraanleg van het openbaar domein en de herontwikkeling.

12 Ca-Va-Seul
Schaarbeeklei 208, Vilvoorde

In 1919 vestigt Ca-Va-Seul zich in Vilvoorde. De bekende fabrikant van onderhoudsproducten had sinds 1926 haar bedrijfspanden langs de Schaarbeeklei. Na de sluiting van de fabriek werden de gebouwen in 2001 gesloopt, zodat vandaag van deze iconische fabriek niets meer rest.

13 Lambion&Heistercamp
Schaarbeeklei 209, Vilvoorde

Deze fabriek voor lederwaren was in Vilvoorde beter gekend als 'Sjakoske'. In de fabriek werkten meer dan 300 werknemers, bijna allemaal vrouwen. Gesticht in 1923, moest het in 1974 de boeken sluiten.

14 Laiterie des Trois Fontaines
Schaarbeeklei 322, Vilvoorde

De industrialisatie en de bevolkingsaan groei die daarmee gepaard ging maakte de bouw van een school in deze nieuwe wijk noodzakelijk. Na de verbouwing van café-restaurant Laiterie des Trois Fontaines, kon in september 1929 de nieuwe gemeentelijke school langs de Schaarbeeklei de deuren openen. De oude schoolgebouwen werden een paar jaar geleden gesloopt.

15 Renault
Kerklaan 87, Machelen*

In 1934 bouwt Renault in Vilvoorde-Haren de allereerste montagefabriek buiten Frankrijk. Een honderdtal arbeiders produceren er 5 à 6 wagens per dag. Tegen 1950 is de productie gestegen tot 6.000 voertuigen per jaar. In 1997 sloot de fabriek abrupt de deuren. Ook langs de Kerklaan staan nog oude fabrieksgebouwen van Renault. De fabrieks-terreinen werden stapsgewijze gesaneerd en kregen een nieuwe gebruiker.

16 Renault
Emmanuellaan 1, Machelen*

Ook deze gebouwen hoorden nog bij de fabriek Renault. Oorspronkelijk liep de gevel van de fabriek langs de Schaarbeeklei niet minder dan 1,2km door! Vandaag wordt het grootste deel van het gebouw gebruikt voor opslag. De zone ten noorden van de Broekstraat wordt ontwikkeld met winkels, werkruimte en sportaccommodatie.

17 Station Buda
Generaal Lemanlaan, Machelen

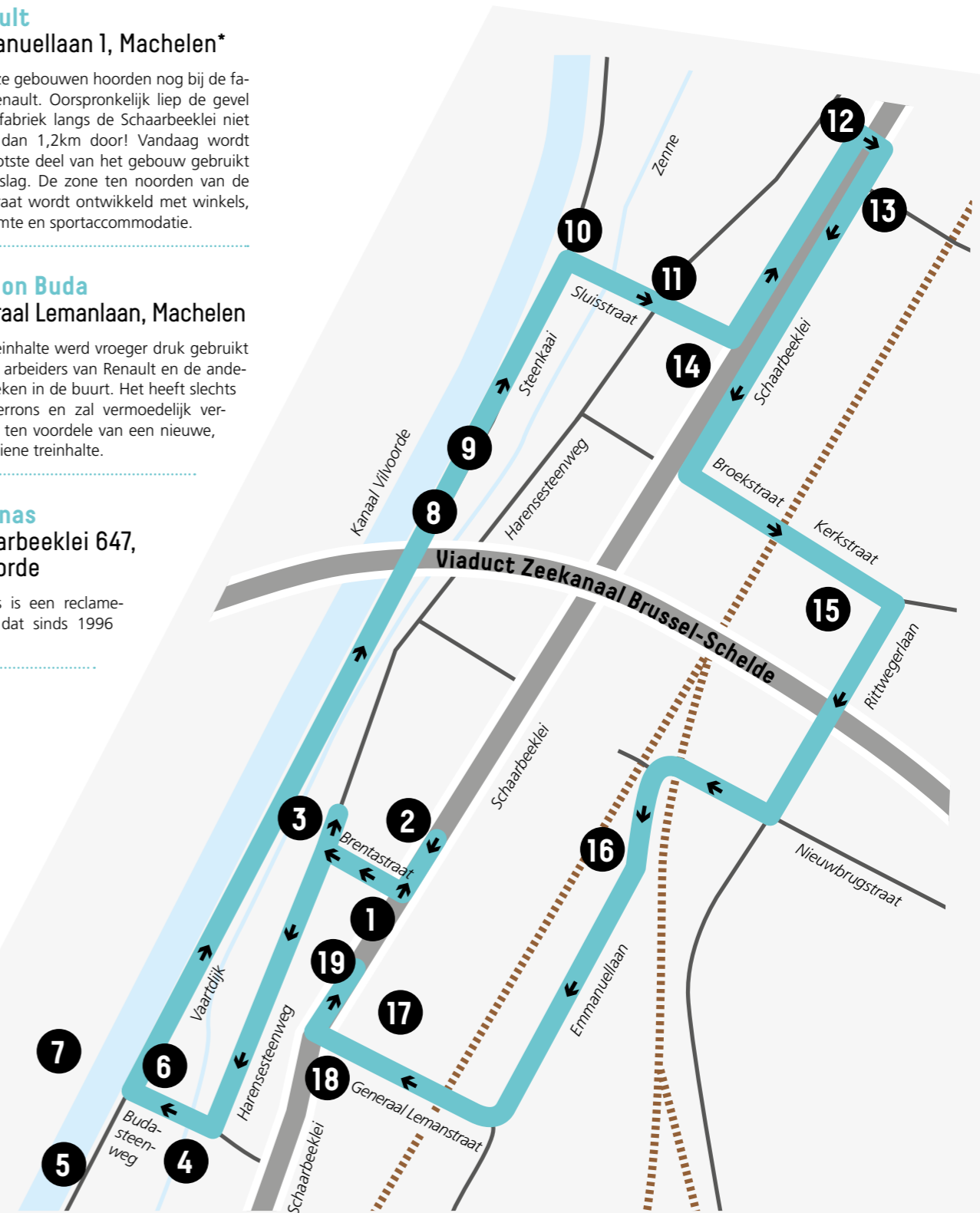
Deze treinstation werd vroeger druk gebruikt door de arbeiders van Renault en de andere fabrieken in de buurt. Het heeft slechts twee perrons en zal vermoedelijk verdwijnen ten voordele van een nieuwe, te voorziene treinstation.

18 Bananas
Schaarbeeklei 647, Vilvoorde

Bananas is een reclamebureau dat sinds 1996 actief is.

19 Les Fonderies Bruxelloises-Fobrux
Schaarbeeklei 696, Vilvoorde*

De vervallen gebouwen van Fobrux zijn een relict uit de tijd dat kachels en radiatoren zowat de belangrijkste producten van deze industriële zone waren. Bij Fobrux, actief tussen 1920 en 1970, werden vooral verwarmingstoestellen en keukenapparaten gemaakt. Sinds eind jaren negentig staan de gebouwen leeg.

* Scan de QR-code en bekijk het beeldmateriaal.

BUDA: VERLEDEN, HEDEN, TOEKOMST

Tijdens de wandeling krijg je een zicht op het verleden van deze industriële zone. Op de tentoonstelling bij 'Firma' wordt een inzicht gegeven in de verschillende lopende initiatieven om het gebied op te waarderen. Wees welkom!

EEN TOEKOMSTBEELD VOOR BUDA: BUDA+

BUDA maakt deel uit van een van de belangrijkste industriële zones in de rand rond Brussel. Het gebied ligt onder het viaduct van Vilvoorde en is ongeveer 200 ha groot. Bijna de helft daarvan - 45% - ligt op het grondgebied van de stad Vilvoorde. Het overig deel is verdeeld over de stad Brussel (30%) en de gemeente Machelen (25%).

STRATEGISCH STADSDEEL

BUDA ligt strategisch nabij Brussel en de luchthaven en wordt ontsloten via de weg, het spoor en het water. Daardoor speelt BUDA een belangrijke economische rol op regionale en nationale schaal. Toch kampt de zone momenteel met een aantal uitdagingen. Veel bedrijfsgebouwen zijn verouderd of staan leeg. Industriële gebouwen hebben hun oorspronkelijke functie verloren en er wordt nog amper geproduceerd.

Veel ruimte gaat naar (tijdelijke) opslag. Vandaag willen zowel de stad Brussel als de stad Vilvoorde en de gemeente Machelen deze zone opwaarderen. Via de geïntegreerde bestuurlijke aanpak in het kader van het federaal Kanaalplan wordt een einde gemaakt aan mogelijke illegale bedrijvigheid. Er is nood aan een ruimtelijke visie die het gebied naar waarde schat.

EEN ZONE IN BEWEGING

Vandaag wordt er door verschillende partners samen tijd en geld geïnvesteerd in BUDA om deze tot een hedendaags en duurzaam stadsdeel te laten ontwikkelen. Onder andere de steden Brussel en Vilvoorde, de gemeente Machelen, de provincie Vlaams-Brabant, de Provinciale ontwikkelingsmaatschappij (POM), Voka-kamer van koophandel, Voka-Metropolitan, het Departement Omgeving, Perspective.Brussels, de havens en de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) willen met het project BUDA+ werken aan dit positief toekomstbeeld, samen met iedereen die er belang bij heeft. Zo wordt er ook gewerkt aan de realisatie van een 5-tal pop-up installaties in het gebied, waardoor het gebied een betere zichtbaarheid, herkenbaarheid en identiteit moet krijgen en waardoor er tegelijkertijd wordt ingezet op het creëren van een rustplaats, een speelplek, een lunchplaats en een locatie met info over de werken in de zone.

OPTIMALISATIESTUDIE BUDA

De provincie Vlaams-Brabant werkt samen met de verschillende partners aan een stedenbouwkundige studie voor BUDA. De studie legt het ruimtelijke

kader vast voor de verschillende herwaarderingsprojecten en zorgt dat de ontwikkeling past in de ruimere omgeving. Dit kader versterkt de identiteit, het functioneren en het imago van het gebied en creëert zo een positief vestigingsklimaat voor nieuwe ontwikkelingen. De studie biedt een concreet houvast voor investeringen in het publiek domein én voor de beoordeling van nieuwe projecten. Deze optimalisatiestudie is gegund aan het consortium 1010 architecture urbanism (ruimtelijke analyse en ontwerp, participatietraject), IDEA consult (economische ontwikkeling en haalbaarheidsstudie), Witteveen&Bos (circulaire economie, bodem & water) en TML (mobiliteit). De studie onderzoekt welke toekomstmogelijkheden er zijn. Geen tweedimensionaal plan met een afgewerkte eindtoestand als resultaat, maar een plan dat vertrekt vanuit de potenties en problemen die er vandaag zijn en dat concrete oplossingen aanreikt. Met duidelijke actie op korte termijn.

